

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 7.1.2009
COM(2008)897 galīgā redakcija

2006/0008 (COD)

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS
EIROPAS PARLAMENTAM**

atbilstoši EK līguma 251. panta 2. punkta otrajai daļai

par

Padomes kopējo nostāju attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas pieņemšanu, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu un nosaka šīs regulas pielikumos iekļaujamo informāciju

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS
EIROPAS PARLAMENTAM**

atbilstoši EK līguma 251. panta 2. punkta otrajai daļai

par

Padomes kopējo nostāju attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas pieņemšanu, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu un nosaka šīs regulas pielikumos iekļaujamo informāciju

1. PRIEKŠVĒSTURE

Datums, kad priekšlikumu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei:	
- attiecībā uz priekšlikumu (COM(2006) 7 galīgā redakcija (dokuments 2006/0008/COD))	2007. gada 24. janvārī
- attiecībā uz priekšlikumu (COM(2007) 376 galīgā redakcija (dokuments 2007/0129 (COD)))	2007. gada 3. jūlijā
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinuma datums:	2006. gada 26. oktobrī
Eiropas Parlamenta atzinuma datums (pirmais lasījums):	2008. gada 9. jūlijā
Grozītā priekšlikuma nosūtīšanas datums ((COM(2008) 648 galīgā redakcija (dokuments 2006/0008/COD)):	2008. gada 15. oktobrī
Datums, kad panākta politiskā vienošanās:	2008. gada 5. novembrī
Kopējās nostājas pieņemšanas datums:	2008. gada 17. decembrī

Eiropas Parlaments un Padome 2004. gada 29. aprīlī pieņēma Regulu (EK) Nr. 883/2004¹ par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, ar ko paredzēts aizstāt Regulu (EEK) Nr. 1408/71².

Regulā (EK) Nr. 883/2004 ir ietverti pielikumi, kuros ir paredzēti noteikumi, kas attiecas uz konkrētām dalībvalstīm. Regulas pieņemšanas laikā šajos pielikumos iekļaujamā informācija

¹ OV L 166, 30.4.2004., labotā redakcija pieejama OV L 200, 7.6.2004., 1. lpp.

² Padomes Regula (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem, kas pārvietojas Kopienas teritorijā, un viņu ģimenes locekļiem, OV L 149, 5.7.1971., 2. lpp. Jaunākie grozījumi regulā izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1992/2006 (OV L 392, 30.12.2006., 1. lpp.).

vēl

nebija

noteikta.

Tādēļ Regulā (EK) Nr. 883/2004 ir paredzēts, ka tās II pielikumā (to konvenciju noteikumi, kas paliek spēkā), X pielikumā (īpaši no iemaksām neatkarīgi naudas pabalsti) un XI pielikumā (īpaši dalībvalstu tiesību aktu piemērošanas noteikumi) iekļaujamā informācija jānosaka pirms regulas piemērošanas datuma.

Daži no Regulas (EK) Nr. 883/2004 pielikumiem bija arī jāpielāgo, lai ņemtu vērā to dalībvalstu prasības, kas pievienojās Eiropas Savienībai pēc regulas pieņemšanas, kā arī lai ņemtu vērā neseno attīstību dalībvalstīs.

Šajā saistībā Komisija 2006. gada 24. janvārī un 2007. gada 3. jūlijā pieņēma divus regulu priekšlikumus, proti:

– priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu un nosaka XI pielikumā iekļaujamo informāciju;

– priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza pielikumus Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu.

Šie priekšlikumi ir pamatoti uz EK līguma 42. un 308. pantu un jāpieņem vienprātīgi.

Komisija grozīto priekšlikumu iesniedza 2008. gada 15. oktobrī, ieviešot Eiropas Parlamenta grozījumu, kas paredzēja divu sākotnējo priekšlikumu apvienošanu vienā tekstā. Procedūra attiecībā uz priekšlikumu (dokuments 2007/0129/COD) ir atcelta, jo šī priekšlikuma teksts ir iekļauts procedūrā saistībā ar pirmo priekšlikumu (dokuments 2006/0008/COD).

2. KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMA MĒRĶIS

Priekšlikums regulai, ar ko nosaka XI pielikumā iekļaujamo informāciju, paredz papildu noteikumus attiecībā uz īpašiem konkrētu dalībvalstu tiesību aktu aspektiem, lai nodrošinātu, ka Regulas (EK) Nr. 883/2004 piemērošana attiecīgajās dalībvalstīs notiks bez problēmām. Saskaņā ar vienkāršošanas vispārējo mērķi priekšlikumā ir mazāk ierakstu salīdzinājumā ar attiecīgo VI pielikumu pašreiz spēkā esošajā Regulā (EEK) Nr. 1408/71.

Regulas (EK) Nr. 883/2004 II un X pielikumā, kuri tika atstāti tukši, bija līdzvērtīgi noteikumi noteikumiem, kas paredzēti Regulas (EEK) Nr. 1408/71 III un II a pielikumā. Pārējos pielikumos, kuros šis priekšlikums ievieš grozījumus, jau ir ietverti noteikumi attiecībā uz dažām dalībvalstīm, taču tie jāpapildina, lai ņemtu vērā dalībvalstis, kas pievienojās ES pēc 2004. gada 29. aprīļa, kad tika pieņemta Regula (EK) Nr. 883/2004. Dažiem no šo pielikumu noteikumiem arī ir atbilstīgi noteikumi Regulā (EEK) Nr. 1408/71. Tomēr I pielikuma 1. daļa (uztura maksājumu avansi), kā arī III un IV pielikums (īpaši noteikumi par veselības aprūpes pabalstiem) ir jauni.

3. KOMENTĀRI PAR KOPĒJO NOSTĀJU

3.1. Vispārīgi apsvērumi

Padomes 2008. gada 17. decembrī pieņemtajā kopējā nostājā lielā mērā tika ņemta vērā Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemot 69 no 77 grozījumiem.

Komisija grozītajā priekšlikumā pieņēma visus Eiropas Parlamenta grozījumus. Tomēr Padome nepieņēma 6., 11., 12., 20., 23., un 24. grozījumu attiecībā uz III pielikumu un 78. pārsk.

3.2. Komentāri par kopējo nostāju saistībā ar 20. grozījumu un izrietošo 6., 11., 12. un 24. grozījumu attiecībā uz III pielikumu

Regulas (EK) Nr. 883/2004 III pielikumā ir ietverts to dalībvalstu saraksts, kuras piemēro "ierobežojumus attiecībā uz tiesībām saņemt pabalstus natūrā par pierobežas darbinieka ģimenes locekļiem" kompetentajā dalībvalstī. Šis pielikums, neskatoties uz tā "negatīvo" nosaukumu — "ierobežojumi", patiesībā nodrošina progresu daudzām no attiecīgajām personām salīdzinājumā ar pašreizējo situāciju, kad spēkā ir Regula (EEK) Nr. 1408/71. Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem pierobežu darba ņēmēja ģimenes loceklis, kas, ņemot vērā definīciju, neuzturas kompetentajā dalībvalstī (t.i., nodarbinātības dalībvalstī, kuras tiesību aktus piemēro attiecībā uz piekļuvi veselības aprūpes pabalstiem), nav tiesīgs saņemt medicīnisko aprūpi kompetentajā dalībvalstī.

Pēc ļoti sarežģītām diskusijām par šo jautājumu 2003. gadā un ņemot vērā to, ka par priekšlikumu ir jāvienojas vienprātīgi, tika rasts risinājums, lai, no vienas puses, ņemtu vērā daudzu dalībvalstu izrādīto elastību, piešķirot jaunas tiesības, un, no otras puses, lai risinātu to dalībvalstu grūtības, kas nevarēja izrādīt šādu elastību.

Saskaņā ar šo pieeju Regulas (EK) Nr. 883/2004 18. panta 2. punkts un 24. panta 2. punkts paredz, ka pierobežu darba ņēmēja ģimenes locekļi ir tiesīgi saņemt pabalstus natūrā savas uzturēšanās laikā kompetentajā dalībvalstī. Tomēr III pielikumā attiecībā uz šo principu ir paredzēti daži izņēmumi.

Lai gan Komisija būtu devusi priekšroku citādam rezultātam, tā pieņēma kompromisu, jo tas nodrošina patiesu progresu pierobežu darba ņēmēju ģimenes locekļiem. Nekāda cita pieeja nebūtu ieguvusi nepieciešamo vienprātību Padomē. Komisija arī atzīmē, ka šī pieeja ļaus pierobežu darba ņēmēju ģimenes locekļiem, kas uzturas astoņās dalībvalstīs, izmantot jaunas tiesības. Vienlaikus arī Parlaments ievēroja tādu pašu pieeju, kas ļāva pieņemt Regulu (EK) Nr. 883/2004.

Komisija atbalsta Eiropas Parlamenta 20. grozījumu, kura mērķis ir piecu gadu laikā paplašināt Regulas (EK) Nr. 883/2004 18. pantā paredzētās tiesības, tās attiecinot uz visām dalībvalstīm (III pielikums pēc pieciem gadiem ir jāatceļ attiecībā uz visām dalībvalstīm). Diskusiju laikā Padomē dažas dalībvalstis uzsvēra, ka saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 883/2004 panākto delikāto kompromisu nedrīkstētu grozīt principa pēc un ņemot vērā pieredzes trūkumu saistībā ar regulas piemērošanu. Vairums dalībvalstu atbalstīja šo grozījumu, lai panāktu kompromisu. Turklāt sešas dalībvalstis, kas uzskaitītas III pielikumā, izrādīja vēl lielāku elastību, jo bija gatavas pieņemt, ka III pielikumu atceļ pēc četriem gadiem.

Šajā saistībā Padomes kopējā nostāja paredz, ka:

- Regulas (EK) Nr. 883/2004 18. panta 2. punkts un 28. panta 1. punkts tiek grozīts, lai noteiktu, ka III pielikumu pārskatīs, kad būs pagājuši pieci gadi pēc tā piemērošanas;
- Regulas (EK) Nr. 883/2004 87. pantam pievieno jaunu 10.a punktu, lai noteiktu, ka dažu dalībvalstu ieraksti III pielikumā ir spēkā tikai četrus gadus.

Komisija pauž nožēlu, ka Padomē nav bijis iespējams panākt lielāku progresu šajā jautājumā. Tomēr tā atzīst prezidentūras centienus šajā saistībā. Komisija uzskata, ka Padomes panāktais kompromiss ir dinamiska procesa sākums, kas ļaus visām dalībvalstīm pieņemt Eiropas Parlamenta nostāju. Komisija, kas atbalsta Eiropas Parlamenta nostāju, centīsies turpināt un sekmēt šo procesu. Pašlaik un saskaņā ar pragmatisku pieeju Komisija pieņem kompromisu, jo tā ir virzība uz priekšu salīdzinājumā ar pašreizējo situāciju saistībā ar III pielikumu.

3.3. Komentāri par Padomes nostāju attiecībā uz 23. grozījumu

Priekšlikuma 23. grozījums attiecas uz Regulas (EK) Nr. 883/2004 II pielikumu (to konvenciju noteikumi, kas paliek spēkā un ko attiecīgā gadījumā piemēro tikai tām personām, uz kurām tās attiecas). Šī pielikuma 36. punktā zem ieraksta "Portugāle un Apvienotā Karaliste" Parlaments ir iekļāvis atsauci uz 1978. gada 15. novembra Protokola par medicīnisko aprūpi 2. panta 1. punktu, ko jau ietver Padomes Regulas (EEK) Nr. 1408/71 III pielikums.

Šis protokols nav ietverts Padomes kopējās nostājas II pielikumā, jo šīs divas attiecīgās dalībvalstis ir norādījušas, ka ir izlēmušas nepiemērot protokola 2. panta 1. punktu, sākot ar 2008. gada 1. septembri. Komisija ņem vērā abu vienošanās pušu lēmumu un tā sekas attiecībā uz Regulas (EK) Nr. 883/2004 II pielikuma atjaunināšanu.

3.4. Komentāri par Padomes nostāju attiecībā uz ierakstiem IV pielikumā, 78. pārsk. grozījums

Pensionāram, kurš neuzturas kompetentajā dalībvalstī (t.i., dalībvalstī, kas izmaksā pensiju un ir atbildīga par veselības aprūpes izmaksām saviem pensionāriem dalībvalstī, kurā atrodas dzīvesvieta), pašlaik ir tiesības tikai uz slimības pabalstiem dalībvalstī, kurā atrodas viņa dzīvesvieta.

Tomēr saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 883/2004, ja dalībvalsts ir uzskaitīta IV pielikumā, pensionāram kā papildu tiesības būs tiesības atgriezties šajā dalībvalstī un saņemt veselības aprūpi. Tas nozīmē, ka kompetentā dalībvalsts ne tikai uzņemsies veselības aprūpes izmaksas, kas izmaksājamas dalībvalstij, kurā atrodas dzīvesvieta, bet arī slimības pabalstu izmaksas tai pašai personai savā teritorijā.

Itālija ir ietverta šajā uzskaitījumā. Neilgi pēc Regulas (EK) Nr. 883/2004 pieņemšanas Itālijas iestādes atkārtoti izvērtēja savu nostāju un izlēma, ka pagaidām nevar piešķirt papildu tiesības pensionāriem. Ņemot vērā šo jauno faktu, Komisija ierosināja svītrot ierakstu "Itālija" no IV pielikuma. Ar savu 78. pārsk. grozījumu Eiropas Parlaments vēlas saglabāt ierakstu "Itālija" Regulas (EK) Nr. 883/2004 IV pielikumā.

Ņemot vērā IV pielikuma īpašās iezīmes, Komisija apstiprina savu priekšlikumu svītrot ierakstu „Itālija”. Komisija uzskata, ka, ja nenodrošinās elastību dalībvalstīm, kuras kādā brīdī izvēlas piešķirt papildu tiesības, taču kurām vēlāk ir atkārtoti jāizvērtē sava nostāja (jo šīs dalībvalstis ir atbildīgas par sociālā nodrošinājuma sistēmu organizēšanu un finansēšanu), nākotnē varētu izzust konstruktīvi pielikumi.

3.5. Citas Padomes ieviestās izmaiņas Komisijas priekšlikumā

Padomes kopējā nostājā vēl iekļautas šādas izmaiņas.

– Regulas (EK) Nr. 883/2004 15. pants —

kopējā nostājā termins „palīgdarbinieki” ir aizstāts ar terminu „līgumdarbinieki” saskaņā ar Civildienesta noteikumiem.

Komisija šo regulas atjauninājumu vērtē atzinīgi.

– Plānota aprūpe saistībā ar nelaimes gadījumiem darbā vai arodslimībām; Regulas (EK) Nr. 883/2004 36. panta 1. punkts un 2. punkts.

Padomes kopējā nostājā ir paredzēts, ka noteikumi attiecībā uz slimības pabalstiem (17. pants, 18. panta 1. punkts, 19. panta 1. punkts un 20. panta 1. punkts) attiecas arī uz pabalstiem saistībā ar nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām.

Komisijas priekšlikumā Regulas (EK) Nr. 883/2004 īstenošanas regulai 36. panta 2. punkts jau bija ietverts (33. pants). Tas attiecas uz īpašiem nosacījumiem plānotas aprūpes atļaušanai saistībā ar nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām. Šis noteikums, kas atbalsta attiecīgās personas, netika iekļauts Regulā (EK) Nr. 883/2004. Padome piekrita šo noteikumu ietvert pašā regulā, nevis īstenošanas regulā.

Komisija atzinīgi vērtē abus noteikumus, jo ar tiem atbalsta attiecīgās personas.

– Regulas (EK) Nr. 883/2004 87. panta 8. punkts.

Padomes kopējā nostājā ieviestā grozījuma attiecībā uz 87. panta 8. punktu mērķis ir precizēt, kā šo pārejas pasākumu var piemērot visām iesaistītajām pusēm. Tas paredz ne vairāk kā 10 gadu periodu, kurā personai turpina piemērot citas dalībvalsts tiesību aktu noteikumus, nevis tās dalībvalsts, kas noteikta saskaņā ar Padomes Regulas (EEK) Nr. 1408/71 II sadaļu.

Komisija var pieņemt šīs izmaiņas, jo maksimālā laika perioda noteikšana, protams, ir saistīta ar pārejas pasākuma būtību. Desmit gadi šķiet piemērots laika periods, lai dotu gan attiecīgajām personām, gan iestādēm iespēju atkārtoti izvērtēt situāciju saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem.

4. SECINĀJUMI

Komisija it īpaši piesardzīgi ir rīkojusies, lai nodrošinātu, ka, piemēram, saistībā ar arodslimībām un nelaimes gadījumiem darbā, tiek saglabātas mobilo pilsoņu individuālās tiesības. Komisija atzīmē, ka Padomes kopējā nostājā ir lielā mērā ņemti vērā Eiropas Parlamenta grozījumi.

Attiecībā uz visjutīgākajiem jautājumiem Komisija uzskata, ka Padomes panāktais kompromiss ir dinamiska procesa sākums, kas ļaus visām dalībvalstīm pieņemt Eiropas Parlamenta nostāju. Komisija centīsies turpināt un sekmēt šo procesu.

Visbeidzot šīs regulas pieņemšana, kas aizpildīs Regulas (EK) Nr. 883/2004 un īstenošanas regulas tukšos pielikumus, ir priekšnosacījums, lai 2010. gadā varētu piemērot Regulu (EK) Nr. 883/2004.

Regula (EK) Nr. 883/2004 uzlabo sociālā nodrošinājuma tiesības tiem pilsoņiem, kuri izmanto savas tiesības uz brīvu pārvietošanos. Kad Regula (EK) Nr. 883/2004 būs stājusies spēkā, tā tieši ietekmēs miljoniem ES pilsoņu ikdienas dzīvi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija kopumā atbalsta Padomes kopējo nostāju.